

M.M. 19/8.99

Definisjon av det å være norsk

Av Øyvind Magnussen, Sandnes

Bernt Hagtvet skriver 9.8. om norsk demokrati. Blant annet at «å være norsk er å ha norsk statsborgerskap. Av det følger et sett felles rettigheter. Punktum.» Er det bare det? Er det å være norsk bare beroende på et papir? Og er det nå slik at statsborgerskap utelukkende dreier seg om rettigheter? Ingen plikter? Ikke en eneste?

Med denne definisjonen av det å være norsk reduserer Hagtvet det norske samfunnet til et spørsmål om hva en har *krav* på. I praksis kan ethvert menneske på hele jorden da være norsk. Kulturfellesskap blir vel bare betinget av om en har de samme muligheter til å koble seg opp til Internett.

Videre kommer en vanlig nedlatende holdning til demokratiet som uttrykk for et folkeflertalls vilje, for «et flertall i et demokrati kan nettopp *ikke* fatte vedtak etter eget forgodtbefinnende». Implisitt ligger at andre organer kan styre, sannsynligvis med noen statsvitere med *forstand* på demokrati, og menneskeretter. De sistnevnte er etterhvert opphøyd til en status over De ti bud, mindre diskutabile, mer uangripelige, gjenstand for vår tids mest omfattende dyrking. Denne ukritiske holdningen vil over tid bli like farlig som enhver annen kul-

tusdyrking, for ikke å kalle det ideologi.

Det minner om situasjonen på Blindern på slutten av sekstitallet. Som kjent var det ytringer den gang som omfattet «væpna revolusjon» i Norge. Oppstand med våpen. I Norge. Den vesentlige forskjellen er jo at den gang hadde mange motforestillinger. Og vi, som sto utenfor menigheten, ble betraktet som dumme og uvitende som ikke forsto noe. Vi hadde ikke sett lyset, og vår fattigslike dømmekraft avholdt oss fra noen gang å bli en del av den rettroende flokk.

Vel, Hagtvets innlegg fikk meg til å tenke tilbake på sekstiåttenernes egentlige glanstid, det er ikke alle fra den gang som har utviklet nevneverdig mer dømmekraft i årenes løp. Men mange sitter i dag i viktige posisjoner som sentrale meningsdannere. Og arrogansen er bare pakket inn i flere og finere ord. Slik kan en artikkel om aktuelle spørsmål bringe frem tanker om Blinderncampusen, veggoppslag i kantinen og heftige diskusjoner. Men først og sist de ordglade, ideologienes herrer.

Til slutt er det bare et lite moment som stikker seg frem: Med ubegrenset med rettigheter, ingen plikter, og nesten en universell rett til å komme til Norge. Hvordan skal dette finansieres? Går Norge til grunne som stat med sitt globale flagg til topps?